

Mammascreeing – ventetid på klinisk mammografi ud over 14 dage

Region Nordjylland har på baggrund af den aktuelle sag i Region Syddanmark vedrørende forsinkede indkaldelser som opfølgning på screeningsundersøgelsen, undersøgt praksis i Region Nordjylland. Her er desværre fundet, at en række kvinder i perioden 1. maj 2014¹ og frem til 10. feb. 2017 har haft en ventetid på klinisk mammografi som følge af screeningsundersøgelse ud over 14 kalenderdage. Hermed følger en redegørelse for omstændighederne og de forholdsregler, som regionen har truffet.

Status og baggrund for ventetid

Et datatræk fra vores systemleverandør har vist, at regionen i perioden 1. maj 2014 til 10. feb. 2017 har haft 519 forløb, hvor kvinder har ventet mere end 14 kalenderdage på en klinisk mammografi som følge af screeningsundersøgelse. I opgørelsen er frasorteret kvinder der selv har flyttet deres tid, og dermed fået en ventetid på mere end 14 kalenderdage.

Der er fortrinsvis tale om forløb (83 pct.), hvor kvinden ved screeningsundersøgelsen blev scoret med BIRADS 3. I 2,7 pct. af forløbene, var kvinden ved screeningsundersøgelsen blevet scoret med BIRADS 4 og i 14,6 pct. af forløbene er scoren ukendt. Dette skyldes, at scoren først fra efteråret 2014 blev registreret i Easywizz. Det vurderes dog ift. sidstnævnte, at der primært er tale om forløb, hvor kvinden er scoret med BIRADS 3.

Fordeling af forløb

	Forløb med ventetid ud over 14 kalenderdage i alt	Forløb med ventetid ud over 14 kalenderdage med kræft/forstadier til kræft
BIRADS 3	430	41
BIRADS 4	13	4
Ukendt BIRADSscore (3, 4, 5)*	76	11
I alt	519	56

* BIRADSscoren er ikke registreret i Easywizz før i efteråret 2014, men gruppen vurderes primært at være BIRADS 3

Fordeling af overskridelser ud over 14 kalenderdage for kvinder med kræft/forstadier til kræft

¹ Den 1. maj 2014 er valgt som skæringsdato idet Sundhedsstyrelsen pr 14. maj 2014 fremsendte en præcisering af BEK. nr. 584.

	1-15 dage	15-30 dage	30-53 dage	I alt
BIRADS 3	29	8	4	41
BIRADS 4	3	1	-	4
Ukendt BIRADSscore (3, 4, 5)*	11	-	-	11
I alt	43	9	4	56

* BIRADSscoren er ikke registreret i Easywizz før i efteråret 2014, men gruppen vurderes primært at være BIRADS 3

Baggrunden for overskridelserne bunder i to forhold:

- For kvinder scoret med BIRADS 3, har der været usikkerhed omkring hvorvidt kvinder scoret med BIRADS 3 var omfattet af BEK. nr. 584² eller ej. Uklarheden bunder i, at der i vejledningen til BIRADS scorereds-kabet står, at kvinder scoret med BIRADS 3 skal tilbydes opfølgning indenfor 6 mdr. Region Nordjylland har den 23. jan. 2017 rettet henvendelse til Sundhedsstyrelsen med henblik på en afklaring af, hvorvidt kvinder genindkaldt fra screeningsprogrammet med BIRADSscore 3, skal udredes med klinisk mammografi i pakkeforløb eller om kvinderne jævnfør vejledningen til scorereds-kabet skal genindkaldes indenfor 6 måneder. Region Nordjylland har den 28. feb. 2017 modtaget svar fra Sundhedsstyrelsen, hvori der står, at alle kvinder genindkaldt fra screeningsprogrammet, skal udredes i pakkeforløb.
- For kvinder scoret med BIRADS 4, har hospitalerne jævnfør både vejledning og pakkeforløbsbeskrivelse genindkaldt kvinder med suspekterede forandringer til videre udredning med klinisk mammografi i pakkeforløb. Beklageligvis har afdelingerne i de anførte 4 tilfælde, hvor det ikke har været muligt at tilbyde kvinden en tid indenfor 14 kalenderdage, ikke informeret kvinden om hendes rettigheder.
- Gruppen af kvinder med ukendt BIRADS vurderes fortrinsvist at være scoret med BIRADS 3, hvorfor årsagen til forsinkelsen for disse kvinder skal findes i ovenstående to forhold.

Sundhedsstyrelsen har den 6. marts 2017 anmodet Region Nordjylland om en beskrivelse af regionens procedurer for lægefaglig vurdering og beskrivelse af screeningsmammografier. Region Nordjyllands procedurer er følgende:

Selve undersøgelsen foretages af specialuddannede og certificerede sygeplejersker/radiografer. Undersøgelsen granskes dernæst af 1. gransker (speciallæge), der scorer i RIS systemet iht. BIRADS skalaen. Undersøgelsen granskes dernæst af 2. gransker (speciallæge), der ligeledes scorer i RIS systemet iht. BIRADS skalaen. 1. granskers score er ikke tilgængelig for 2. gransker.

Såfremt der er overensstemmelse mellem 1. og 2. gransker til BIRADS 3-4-5 genereres en automatisk henvisning til klinisk mammografi. Disse kvinder indkaldes fremadrettet i kræftpakkeforløb således at BEK nr. 584 overholdes. Praksis for kvinder scoret med BIRADS 3 er ændret på Aalborg Universitetshospital pr. 1. januar 2015 og på Regionshospital Nordjylland fra medio januar 2017.

Ved uoverensstemmelse mellem 1. og 2. granskers score, genereres en konsensusliste og 1. og 2. gransker gennemgår i fællesskab billederne ved en 3. granskning. Det er altid speciallæger i mammaradiologi, der gransker alle mammascree-ninger, foretager BIRADS scoring og vurderer uoverensstemmelser. Mammaradiologerne opfylder både DBCG's og europæiske regler.

---

² Bekendtgørelse om maksimale ventetider ved behandling af kræft og visse tilstande ved iskæmiske hjertesygdomme

Iværksatte initiativer

Ændret praksis for BIRADS 3: For kvinder scoret med BIRADS 3 er praksis på begge hospitaler ændret, således at kvinder scoret med BIRADS 3 indkaldes til klinisk mammografi i pakkeforløb og dermed tilbydes en tid til klinisk mammografi indenfor 14 kalenderdage. Skulle der opstå en situation, hvor en kvinde ikke kan tilbydes en tid indenfor 14 kalenderdage, er hospitalerne opmærksomme på at kontakte kvinden med information om hendes patientrettigheder og evt. mulighed for ombooking til andet hospital eller anden region.

Kvinder der medio januar havde en tid ud over 14 kalenderdage: Da regionen medio januar 2017 blev opmærksomme på inkongruensen mellem vejledningen til scorereds-kabet og pakkeforløbsbeskrivelsen, havde 30 kvinder aktuelt en tid til klinisk mammografi, der lå ud over 14 kalenderdage. Disse kvinder handlede regionen omgående på. De berørte kvinder fik pr brev fremrykket deres tid til klinisk mammografi, således at alle de berørte kvinder blev undersøgt senest primo februar.

Ved fremmøde til den kliniske mammografi blev kvinderne informeret om forsinkelsen og fik udleveret et personligt brev, hvori regionen beklagede forsinkelsen og informerede om kvindens patientrettigheder.

Information til kvinder med forsinkelser:

De 463 kvinder med overskridelse men ingen kræft/forstadier til kræft, er den 27. marts tilsendt et brev pr e-post med information om overskridelsen samt information om patientrettigheder.

De 56 kvinder med overskridelse og kræft/forstadier til kræft, er den 22. og 23. marts kontaktet pr. tlf. såfremt vi havde et telefonnummer på kvinden registreret. Den telefoniske kontakt er foretaget på Sundhedsstyrelsens opfordring. Alle 56 kvinder har den 24. marts fået tilsendt et brev med information om overskridelsen samt information om patientrettigheder.

Som det fremgår af ovenstående, har Region Nordjylland fulgt Sundhedsstyrelsens vejledning i forhold til at kontakte kvinderne pr. telefon. De kvinder regionen har kontaktet pr. telefon har overvejende reageret stærkt på opkaldet. Nogle kvinder bliver vrede fordi forløbet for dem er afsluttet, nogle kvinder bliver bange for at der er fundet noget på gamle billeder og nogle synes, at regionen spilder både deres og regionens tid med opkaldet.

E-learning: I Region Syddanmark anvendes et e-learning-modul vedr. maksimale ventetider. Region Nordjylland har rettet henvendelse til RSD med henblik på at afklare, hvorvidt det praktisk er muligt at udbrede dette. Såfremt det praktisk viser sig muligt, vil regionen overveje fremadrettet at benytte dette program.

Ledelsesmæssig forankring og skemaer: Ledelsesmæssigt er der både i regionen og på hospitalerne et vedholdende fokus på overholdelse af BEK. nr. 584. Herforuden er der til anvendelse på hospitalerne udarbejdet illustrationer, der giver et let overblik over hvornår BEK. nr. 584 træder i kraft. Ligeledes viser illustrationerne hvordan arbejdsgangen er, såfremt det i enkelte tilfælde ikke er muligt at tilbyde kvinderne en tid indenfor 14 dage.

Med venlig hilsen

Malene Møller Nielsen
Kontorchef